

NA POTI Z DON BOSKOM

Gradivo za pripravo
na romanje relikvij sv. Janeza Boska

2. TOČKA ZA DOBRO

VREDNOTA: dobrot

MISEL: »V vsakem mladem, še tako zapuščenem, je točka, dovzetna za dobro.« (don Bosko)

SIMBOL: tarča ali pikado

CILJI

- SPOZNAVNI: Spoznati don Boskov preventivni vzgojni sistem.
- DOŽIVLJAJSKI: Doživeti don Boska kot vzgojitelja.
- DEJAVNOSTNI: Videti v vsakem človeku nekaj dobrega.

PESMI: *Oče vseh narodov, Don Bosko, Oče*

PRIPOMOČKI: Sveto pismo, tarča, pikado, pisala, listi

VSTOPNO MESTO

Animator povabi vsakega udeleženca, da enkrat vrže puščico v tarčo (pikado). Vpraša jih, ali je težko zadeti sredino ter kako so se počutili, ko je niso zadeli.

Da bi zadeli sredino, potrebujemo veliko vaje, natančnost, koncentracijo, mirno roko ... Osredotočiti se moramo na najpomembnejšo točko; za zmago je zadetek v sredino še kako pomemben!

Enako je v naših odnosih. Osredotočiti se moramo na tisto dobro jedro, ki je v vsakem človeku. Drug pri drugem bodimo pozorni predvsem na dobre lastnosti, vadimo se v iskanju dobrega.

Don Bosko je v vsakem mladem iskal tisto dobro. Ko je v njem našel točko, občutljivo za dobro, se mu je lahko preko nje približal in ga vodil. Njegova vzgojna metoda pa je temeljila tudi na tem, da je že v začetku poskrbel, da mladi niso imeli priložnosti, da bi delali slabo. Njegov sistem se zato imenuje preventivni vzgojni sistem.

Animator predstavi don Boskov preventivni sistem s trinomom: vera, razum in ljubeznivost.

Vzgajamo z ljubeznijo, razumom in vero.

IZ ŽIVLJENJA SV. JANEZA BOSKA

Preventivni vzgojni sistem

Don Boskov preventivni vzgojni sistem je odnos. Don Bosko je v svoji intuiciji – gotovo navdihnjeni od Gospoda, saj so mnogi drugi vzgojitelji počeli podobne stvari, a se niso ukoreninile na tak način – razumel veliko vrednost komunikacije in odnosa v valdoškem oratoriju, ki ga je on sam vodil in v njem zastavil odnose, ki vzgajajo in ozdravljajo. Lahko vidimo, da njegov vzgojni sistem stoji na mehanizmu, ki ljubeče zaobjame mlade in ob tem želi biti podpora pri premagovanju njihovih težav, da bi našli pravo pot pri človeškem in krščanskem dozorevanju. Pismo iz Rima iz leta 1884 predstavi ozračje in dobro poudari kvaliteto vzgojnih odnosov, ki jo je don Bosko imel v prvih letih tega oratorija in si tudi želel, da bi jo njegovi nasledniki nadaljevali. Don Bosko je zaznamoval umetnost vzgoje s tem, da je imel fante resnično rad. Pozneje je svoje delovanje povzel s stavkom: »Mladi naj ne bodo samo ljubljani, ampak naj oni sami to tudi začutijo.« V njegovem preventivnem sistemu je znan trinom: razum, vera, ljubeznivost. Lahko rečemo, da to niso toliko metodološki principi, ampak bolj način antropološkega pogleda na človeka, ki je obdarjen z razumom, čustvi, voljo in odprtostjo za Boga. Vzgoja se dopolnjuje, če mladim pomagamo odkriti to globoko osebno identiteto in jim jo pomagamo postopno razviti in osvoboditi: iz oblasti egoizma, da bi zmagala ljubezen, iz oblasti nagona, da bi zmagal razum, in iz oblasti greha, da bi Sveti Duh v osebi lahko deloval. Ljubezen, na kateri temelji preventivni vzgojni sistem, je ljubezen vzgojiteljev do mladih, ki mora biti razsvetljena, očiščena in okrepljena z Božjo ljubeznijo. V tej drži vedno najde v vsakem mladem tisto točko, kjer je dojemljiv in razpoložljiv za dobro.

Devet strani razlage njegovega »sistema«

Ne gre za »znanstveno obravnavo«, temveč za zapiske, ki so jih narekovali naglica, nuja, velika vprašanja tistega leta ... Preventivni sistem don Bosko razlaga, kakor ga je razumel in kakor ga je uporabljal v oratoriju: »Ta sistem sloni ves na razumu, veri in ljubeznivosti,

*zato izključuje vsako nasilno kazen in se skuša ogibati celo majhni kazni. Ravnatelj in asistenti so kakor ljubeči očetje: govorijo gojencem, jih vodijo, jim svetujejo in jih prijazno popravljajo. Gojenec se ne čuti ponižanega, postane prijatelj, v asistentu vidi dobrotnika, ki ga želi poboljšati, ga rešiti nevšečnosti, kazni in sramote. Vzgojitelj, ki si je pridobil srce svojega varovanca, ga bo mogel spremljati tudi tedaj, ko bo ta že odrasel, mu svetovati in ga tudi posvariti. Uporaba tega sistema sloni na besedah sv. Pavla, ki pravi: ‚Ljubezen je dobrotljiva, potrpežljiva, vse pretrpi, toda vse upa in prenaša kakršno koli nevšečnost.‘ Zato more samo kristjan z uspehom uporabljati preventivni sistem. Razum in vera sta sredstvi, ki ju mora vzgojitelj stalno uporabljati. Ravnatelj se mora torej ves posvetiti svojim gojencem in mora biti vedno z njimi, kadar so prosti.« /.../ »Učitelji, mojstri in asistenti morajo biti poznani po npravnosti. Kakor kuge se morajo ogibati vsake navezanosti ali posebnega prijateljstva z gojenci. Kolikor je mogoče, naj bodo asistenti pred njimi na mestu, kjer se morajo zbrati, naj jih nikoli ne pustijo brez dela. Naj se gojencem dá velika prostost, da skačejo, tekajo in kričijo po mili volji. Telovadba, glasba, deklamacije, gledališče in sprehodi so najuspešnejša sredstva, da se doseže disciplina, in prispevajo k npravnosti in zdravju. ‚Delajte vse, kar hočete,‘ je ponavljal sv. Filip Neri, ‚meni je dovolj, da ne delate greha!‘ Pogosta spoved, pogostno obhajilo, vsakdanja maša, so stebri, na katerih mora sloneti vzgojna stavba. Nikdar ne smemo dečkov siliti k pogostemu prejemanju zakramentov, temveč jih samo spodbujati in jim dajati za to ugodne priložnosti. Vzgojitelj je oseba, posvečena blaginji svojih gojencev, zato mora biti pripravljena na vsako motenje in vsak trud, da doseže svoj namen, ki je družbena, npravna in umska vzgoja njegovih gojencev. Razen v zelo redkih primerih naj vzgojitelj ne opominja ali kaznuje javno, temveč na samem, daleč od tovarišev, in naj ravna kar se da previdno in potrpežljivo, da gojenec z razumom in vero spozna svojo krivdo. Kakršnega koli pretepanja se je treba brez-pogojno ogibati, ker to močno draži fante in ponižuje vzgojitelja.«
(T. Bosco, Don Bosko, str. 224–225)*

Po prebranem ali s svojimi besedami obnovljenem odlomku si lahko pogledamo še izsek iz filma o don Bosku, ki prikazuje njegov preventivni vzgojni sistem.

ODLOMEK IZ FILMA

Don Bosko: od 1:27:10 do 1:38:25

Janez Bosko: od 0:30:20 do 0:31:20

POGOVOR

Don Bosko je bil vzgojitelj mladih. Vsak izmed nas je imel in ima vzgojitelje, ki nas spremljajo. Kdo so tvoji vzgojitelji?

Animator naj mladim pomaga prepoznati, kdo so njihovi vzgojitelji in spremljevalci.

Na sredino damo plakat; na njem je narisana človek, na katerem je črka V (vzgojitelj). Animator udeležence povabi, da okoli njega napišejo vse lastnosti, za katere menijo, da jih vzgojitelj mora imeti. Nato vsak obkroži tiste, ki jih ima njegov vzgojitelj. Katere drže cenite pri svojih vzgojiteljih?

Vzgojitelj je tisti, ki bi pri posamezniku moral spodbujati tisto, kar je v njem dobrega, ter mu pomagati, da premaga slabo.

OZNANILO

☞ *Ko so pojedli, je Jezus rekel Simonu Petru: »Simon, Janezov sin, ali me ljubiš bolj kakor tile?« Rekel mu je: »Da, Gospod, ti veš, da te imam rad.« Rekel mu je: »Hrani moja jagnjeta!« Spet, drugič, mu je rekel: »Simon, Janezov sin, ali me ljubiš?« Rekel mu je: »Da, Gospod, ti veš, da te imam rad.« Rekel mu je: »Pasi moje ovce!« Tretjič mu je rekel: »Simon, Janezov sin, ali me imaš rad?« Peter se je užalostil, ker mu je tretjič rekel: »Ali me imaš rad?« in mu je rekel: »Gospod, ti vse veš, ti veš, da te imam rad.« Jezus mu je rekel: »Hrani moje ovce!« (Jn 21,15–17)*

Jezus je Petru dal priložnost, da se odkupi za trikratno zatajitev, zato ga je kar trikrat vprašal, ali ga ljubi. In Peter je to vsakič potrdil. To se je lahko zgodilo samo zato, ker je Jezus v Petra verjel in zaupal. V njem je našel ljubezen in predanost, v ospredje je postavil, kar je bilo v njem dobrega, in mu z vprašanji pomagal, da je to odkril tudi sam.

Kaj pa mi? Znamo v bližnjih prepoznati dobro ali vidimo samo njihove napake?

DEJAVNOST

Preventivni sistem je ljubezen, ki navaja fante delati dobro z nenehno budnostjo in usmeritvijo. (don Bosko)

Animator razdeli udeležence na 3 skupine. Vsaka naj iz papirja naredi enega izmed simbolov, ki prikazujejo vero, razum in ljubeznivost, ter ga na izviren način predstavijo.

MOLITEV

Na sredini prostora imamo don Boskovo sliko in svečko.

Dragi mladi, don Bosko je naš oče, učitelj in prijatelj. Še danes nas preko salezijanske družine in vseh, ki delajo v njegovem duhu, nagovarja in vzgaja.

Z naslednjo molitvijo se mu izročimo.

Sveti Janez Bosko,
prijatelj in oče nas mladih,
s sinovsko ljubeznijo
se zatekam pod tvoje varstvo.
V obdobju svoje mladosti
se ti povsem izročim:
vodi me in razsvetluj.
Pomagaj mi,
da bom pogumno živel po veri
in se vedno izogibal slabega.
Daj, da bom rasel v upanju in ljubezni

*in da bom velikodušno uresničeval
svoje vsakdanje dolžnosti.
Amen.*

Vsak prižge svojo svečko in jo položi ob don Boskovo sliko.
Skupaj zmolimo Gospodovo molitev Oče naš.

 Oče